

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VII.

WARSZAWA, DNIA 31 GRUDNIA 1930 R.

Nr. 24.

TREŚĆ:

Ruch służbowy	str. 225		
Nadawanie trzech paczek zwykłych zapomocą jednego adresu pomocniczego	" 225		str. 229
Zwracanie uwagi na złote monety rublowe przy przedstawianiu ich do skupu	" 225	Londyński rynek złota i dewiz.	" 229
Zmiana w urzędowej stopie dyskontowej	" 225	Protesty weksli	" 231
Raport specjalnej delegacji do spraw złota Komitetu Finansowego Ligi Narodów	" 226	Stopa procentowa Banku Polskiego oraz przeciętne odsetki pobierane i płacone w bankach kredytu krótkoterminowego.	" 232

Ruch służbowy.

Przeniesienia.

Dr. Mieczysław Anczakowski, Zastępca Naczelnika Wydziału Prawnego, przeniesiony do Oddziału w Białymstoku w charakterze p. o. Dyrektora Oddziału, Aleksander Wysocki, Dyrektor Oddziału w Białymstoku, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Oddziału w Wilnie, Wilhelm Polzenjusz, Zastępca Dyrektora Oddziału w Grodnie, przeniesiony na równorzędne stanowisko do Oddziału w Lidzbarku.

Emerytowanie.

Stanisław Białas, Dyrektor Oddziału w Wilnie, Aleksander Austen, urzędnik Skarbcza Emisyjnego, Marcin Czubiński, urzędnik Oddziału w Kielcach, Ludwika Hermann, urzędniczka Wydziału Zagranicznego, Ryszard Kieslich, urzędnik Oddziału w Częstochowie, Wacław Ochowicz, urzędnik Oddziału Głównego.

Nadawanie trzech paczek zwykłych zapomocą jednego adresu pomocniczego.

(Dział I Spisu Okólników).

Rozporządzeniem Ministra Poczty i Telegrafów z dnia 25 września 1930 r. (Dz. Urz. Min. P. i T. Nr. 22 z 15 listopada 1930 r., poz. 119) zostało dopuszczone w pocztowym obrocie w kraju nadawanie zapomocą jednego adresu pomocniczego dwóch lub najwyżej trzech paczek zwykłych, przesyłanych do tego samego adresata.

Rozporządzenie powyższe winny Oddziały mieć na uwadze i stosować się do niego w wypadku wysyłania do jednego adresata kilku paczek zwykłych bez podanej wartości i pobrania.

Zwracanie uwagi na złote monety rublowe przy przedstawianiu ich do skupu.

(Dział XIII Spisu Okólników).

W przesyłce kruszcu, otrzymanej z jednego z Oddziałów, Skarbiec Emisyjny stwierdził znaczną ilość złotych monet rublowych, lżejszych od przepisowej wagi, wskutek trawienia ich kwasami.

Ponieważ zachodzi obawa, że w obiegu znajduje się więcej tego rodzaju rublowych monet złotych, ostrzega się Oddziały przed ich nabywaniem po cenie, ustalonej dla monet o wadze przepisowej.

Zmiana w urzędowej stopie dyskontowej,

którą należy zaznaczyć w „Wiadomościach Banku Polskiego” Nr. 19 z 15 października 1930 r., str. 188:
Stany Zjednoczone z $2\frac{1}{2}\%$ na 2% , która obowiązuje od dn. 24. XII 1930 r.

Raport specjalnej delegacji do spraw złota Komitetu Finansowego Ligi Narodów.

Rada Ligi Narodów wezwała w połowie 1929 roku Komitet Finansowy do utworzenia specjalnej delegacji, złożonej z członków Komitetu i ekspertów, dla „zbadania przyczyn fluktuacji siły nabywczej złota, jak również ich wpływu na życie gospodarcze narodów”. Przed kilku miesiącami delegacja złożyła Komitetowi Finansowemu prowizoryczny raport, poświęcony omówieniu podaży i popytu na złoto, co stanowi punkt wyjścia dla studiów nad zagadnieniami kruszczowymi. Raport powyższy, opracowany przez pierwszorzędných znawców spraw monetarnych i oparty na najbardziej źródłowych materiałach, jest dokumentem niezwykle cennym i stanowi poważny krok w kierunku wyświeetlenia aktualnego, a zawięlego problemu niedostatku złota.

Przedmiotem raportu delegacji do spraw złota jest przede wszystkim zbadanie, czy na podstawie ustosunkowania się obecnej i przyszłej produkcji złota do normalnego wzrostu zapotrzebowania na złoty kruszec można przewidzieć na najbliższe lata kierunek ruchu cen. W wyliczeniach swych delegacja nie brała pod uwagę możliwości odkrycia nowych pokładów złota, ani też możliwości poczynienia takich udoskonaleń technicznych, które pozwoliłyby na dalszą eksploatację kopalni obecnie uznanych za wyczerpane. Natomiast delegacja uwzględniła, że obecna zniżka cen towarów może przyczynić się do wzrostu produkcji złota. Pragnąc zdać sobie sprawę z rzeczywistej sytuacji na rynku złota, autorzy raportu w swych obliczeniach stanęli na stanowisku, że żadna interwencja nie zostanie zastosowana; przyjęcie takiego założenia było konieczne, aby móc ocenić, czy i w jakiej mierze interwencja taka jest niezbędna. Przystępując do referowania sprawy podaży i popytu na złoto, delegacja stwierdza, że w krajach, gdzie z jakichkolwiek powodów stosowane są utrudnienia w pełnem wykorzystywaniu rezerw kruszczowych, nastąpi niewątpliwie zaostrzenie spadku cen i wzrost trudności, związanych z okresem depresji gospodarczej, wywołanej przez niedostatek złota.

Produkcja złota, przekraczająca obecnie cyfrę 400 milionów dolarów rocznie, wzrośnie zapewne jeszcze w ciągu trzech lub czterech następnych lat, ale potem, według przewidywań oficjalnych oraz według wyliczeń znawcy spraw kruszczowych Józefa Kitchin'a, ulegnie zapewne zmniejszeniu.

Przypuszczalna produkcja złota w latach 1930—1940.

ROK	Afryka południo- wa	Kanada	Stany Zjedno- czone	Australia	Indje	Inne kraje	RAZEM	RAZEM wg. J. Ki- tchin'a
1930	211,7	40,3	42,8	11,2	7,6	91	405	404
1931	207,3	40,9	42,2	12,4	7,5	91	401	402
1932	213,2	41,5	41,5	12,2	7,4	91	407	410
1933	206,8	42,1	41,0	11,9	7,3	90	399	407
1934	198,1	42,8	40,3	11,7	7,3	90	390	403
1935	189,8	43,4	38,9	11,4	7,2	90	381	398
1936	166,7	44,0	37,3	11,2	7,1	90	356	397
1937	167,4	44,7	36,7	10,9	7,0	90	357	392
1938	167,4	45,3	36,5	10,7	7,0	90	357	384
1939	133,3	45,9	36,3	10,5	6,9	90	323	370
1940	124,1	46,5	36,1	10,2	6,8	90	314	370

Wpływ znacznych odchyień w ruchu cen na produkcję złota winien być brany pod uwagę, to też w wielu obliczeniach przyszłej przypuszczalnej produkcji złota został on uwzględniony. Ponieważ jednak istnieje wiele dowodów na to, że produkcja złota jest wyjątkowo mało czuła na przeciętne zmiany w poziomie cen, przeto nie można spodziewać się, aby podane powyżej wyliczenia mogły ulec poważniejszym zmianom. Z drugiej strony byłoby rzeczą paradoksalną liczyć na zniżkę cen, jako na czynnik, sprzyjający usunięciu niedostatku złota, skoro przecież niedostatek złota uważany jest powszechnie za główną przyczynę spadku cen.

Ogólnoświatowe zapasy złota monetarnego w końcu roku bieżącego wyniosą 11.175 milionów dolarów, w tem rezerwy złota banków centralnych przedstawiają wartość 10.425 milionów dolarów, pozostałą zaś sumę 750 milionów dolarów stanowi złoto, obiegające w niektórych krajach, stezauryzowane, oraz przechowywane w skarbcach banków handlowych. Oprócz tych zapasów złota monetarnego wielkie ilości żółtego kruszcu znajdują się w posiadaniu publiczności, w szczególności w Indiach, pod postacią ozdób, skarbów prywatnych i t. p. Jednakże te zapasy kruszcowe pozostają bez wpływu na sytuację monetarną.

Bieżąca produkcja złota używana jest nie tylko na cele monetarne, ale także częściowo na zaspokojenie zapotrzebowania na cele przemysłowe. Tego rodzaju zapotrzebowanie w najsilniejszej mierze objawia się w Indiach, których mieszkańcy od czasów niepamiętnych zakupują corocznie olbrzymie ilości złota. Ponieważ w czasie wojny Indie nie mogły nabyć złota w dostatecznej mierze, przeto około 1924 roku zaznaczył się z ich strony niespotykany dotychczas popyt na żółty kruszec. Od pięciu lat popyt ten zmniejsza się i waha obecnie od 80 do 90 milionów dolarów rocznie. Można by spodziewać się, że obecna depresja gospodarcza wpłynie na zmniejszenie się zakupów złota przez Indie, ale z drugiej strony katastrofalna niżka ceny srebra przyczynia się do wzrostu zapotrzebowania na żółty kruszec.

Duże ilości złota przeznaczone są corocznie na cele niemonetarne. Chociaż brak jest w tej sprawie ścisłych danych, to jednak na podstawie głębokich dociekań i ścisłego zbadania zgromadzonych materiałów udało się stwierdzić, że na cele niemonetarne, łącznie z zakupami ze strony Indji i Chin oraz innych krajów wschodnich i z popytem na pokrycie potrzeb przemysłowych, corocznie poświęca się około 180—200 milionów dolarów. W ten sposób obecnie więcej niż połowa corocznej produkcji złota bywa używana na cele monetarne; gdy w przyszłości produkcja złota zmniejszy się, prawdopodobnie mniej złota pozostanie do dyspozycji banków biletowych.

Ażeby móc zorientować się w tem, jaka ilość złota jest niezbędnie potrzebna na cele monetarne, należy obliczyć ogólną liczbę banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań banków centralnych, w stosunku do której banki te prawnie zobowiązane są utrzymywać pokrycie kruszcowe. Należy następnie obliczyć wysokość pokrycia, wymaganego przez statuty i wysokość rzeczywistych rezerw kruszczowych. W końcu 1928 roku ogólna suma banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań wszystkich banków centralnych wynosiła 24.500 milionów dolarów. Wysokość obowiązkowego pokrycia złotem nie może być obliczona ze ścisłością, gdyż wiele banków jest uprawnionych do utrzymywania pokrycia nie wyłącznie w złocie ale także w wierzytelnościach zagranicznych. Tego rodzaju ogólne pokrycie wynosiło w końcu 1928 roku średnio zgórá 40%, chociaż obowiązkowe minimum pokrycia wahało się między 29 a 34%; pokrycie wyłącznie złotem w praktyce wynosiło przeciętnie około 32%. Ponieważ banki centralne powinny posiadać zawsze pokrycie wyższe o 7 do 10% ponad minimum legalne, przeto wysokość obecnych ogólnoświatowych rezerw kruszczowych uznać można za ściśle wystarczającą.

Zapotrzebowanie na środki płatnicze zależy bezpośrednio od obrotów w przemyśle i handlu. Te same czynniki decydują o zapotrzebowaniu na złoto, które stanowi podstawę dla emisji pieniądza. Z całą pewnością można stwierdzić, że o ile systemy płatnicze nie ulegną zmianie, ilość złota niezbędnie potrzebna na cele monetarne podążać będzie corocznie wślad za rozwojem przemysłu i handlu. Jest rzeczą niezwykle trudną określić z pełną ścisłością tempo rozwoju ekonomicznego wszystkich krajów, posługujących się złotem. Profesor Cassel, opierając się na tempie wzrostu ogólnych zapasów złota, które wystarczyło, aby utrzymać stałość poziomu cen, oraz na licznych statystykach produkcji, doszedł do wniosku, że ogólnoświatowy rozwój gospodarczy dokonywał się w latach 1850-1910 z szybkością 3% rocznie. J. Kitchin doszedł do analogicznego rezultatu, posługując się cyframi, dotyczącymi nie ogólnych zapasów złota, ale wyłącznie rezerw monetarnych. Profesor Cassel wykazał, że w okresie czasu, do którego odnoszą się jego wyliczenia, wystarczył coroczny wzrost ogólnych zapasów złota o niecałe 3%, aby utrzymać stabilizację cen.

Nie można przewidzieć, w jak szybkim tempie rozwijać się będą w przyszłości przemysł i handel, ani też jakie mogą być wprowadzone oszczędności w posługiwaniu się pieniądzem, co mogłoby wydatnie zmniejszyć wielkość zapotrzebowania na złoto. Z tych względów w raporcie podano wyliczenia, uwzględniające tempo rozwoju gospodarczego 3% i 2% w stosunku rocznym.

Przypuszczalny popyt na złoto dla celów monetarnych jeśli nie zostaną wprowadzone oszczędności w posługiwaniu się niem.

(w milionach dolarów)

ROK	Przewidywana wysokość produkcji	Popyt na cele monetarne	Pozostałość na cele monetarne	Niezbędny wzrost dla utrzymania pokrycia w stosunku				Nadwyżka lub niedobór ilości nowego złota pozostałego na cele monetarne w stosunku do niezbędnego wzrostu dla osiągnięcia pokrycia			
				33% do wzrostu przeciętnego obiegu banknotów i nat. płatn. zobowiązań		40% do wzrostu przeciętnego obiegu banknotów i nat. płatn. zobowiązań		33%, gdy obieg banknotów i natychmiast płatn. zobow. wzrastają z szybkością		40%, gdy obieg banknotów i natychmiast płatn. zobow. wzrastają z szybkością	
				przy wzroście o 2% rocz.	przy wzroście o 3% rocz.	przy wzroście o 2% rocz.	przy wzroście o 3% rocz.	2% rocznie	3% rocznie	2% rocznie	3% rocznie
1930	404	180	224	167	253	200	303	+ 57	— 29	+ 24	— 79
1931	402	182	220	170	260	204	313	+ 50	— 40	+ 16	— 93
1932	410	184	226	174	269	209	323	+ 52	— 43	+ 17	— 97
1933	407	186	221	178	276	213	332	+ 43	— 55	— 8	— 111
1934	403	188	215	180	285	217	341	+ 35	— 70	— 2	— 126
1935	398	190	208	184	294	221	352	+ 24	— 86	— 13	— 144
1936	397	192	205	188	302	226	363	+ 17	— 97	— 21	— 158
1937	392	194	198	192	311	230	373	— 6	— 113	— 32	— 175
1938	384	196	188	196	321	235	385	— 8	— 133	— 47	— 197
1939	370	198	172	200	330	240	396	— 28	— 158	— 68	— 224
1940	370	200	170	204	340	244	408	— 34	— 170	— 74	— 238

Zestawienie powyższe uwzględnia cztery rozmaite możliwości przypuszczalnego kształtowania się zapotrzebowania na złoto dla celów monetarnych; wszystkie one wykazują, że za parę lat produkcja złota okaże się niedostateczna, o ile do tego czasu nie zostaną zastosowane środki dla złagodzenia sytuacji.

Pod wpływem silnej zniżki cen, zmniejszenia się obiegu pieniężnego i depresji gospodarczej, popyt na złoto dla celów monetarnych uległ osłabieniu. Również z tych samych powodów zapotrzebowanie żółtego kruszcu dla celów przemysłowych może okazać się mniejsze od przewidywanego. Niemniej jednak, mimo tych zastrzeżeń, zdaje się nie ulegać wątpliwości, że sytuacja okaże się ogromnie ciężka natychmiast po wzmożeniu się obrotów; może ją pogorszyć ewentualne przywrócenie przez niektóre państwa obiegu monet złotych, gwałtowna wymiana wierzytelności zagranicznych na złoto, oraz wprowadzenie w Chinach waluty złotej.

Obecna repartycja ogólnych rezerw kruszczowych nasuwa liczne uwagi. Istnieje poważna nadwyżka rezerw złota, wynosząca w końcu 1928 roku zgórą 1.800 milionów dolarów ponad poziom, odpowiadający 33% obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań banków centralnych. W piętnastu krajach skoncentrowało się 90% ogólnoswiatowych rezerw złota; w państwach tych istniała w końcu 1928 roku nadwyżka w wysokości 2.450 milionów dolarów. Problem racjonalnej repartycji złota posiada kolosalne znaczenie. Jeśliby w przyszłości repartycja ta miała być rezultatem nienormalnej i wybujałej konkurencji między kilku nielicznymi państwami i jeśliby skutek tego nastąpiło olbrzymie unieruchomienie zapasów złota, wówczas uwydatniłyby się groźne konsekwencje w ogólnym poziomie cen.

Wysoko nienormalny ruch złota dokonał się w ostatnich latach: w roku 1929 Francja i Stany Zjednoczone zwiększyły swe rezerwy kruszczowe o 540 milionów dolarów; w ciągu 3-ch lat, zakończonych 31 grudnia 1928 roku, 10 państw nabyło złota za 1.055 milionów dolarów, czyli ilość, wynoszącą 90% ogólnej produkcji żółtego kruszcu w ciągu powyższych 3-ch lat. Zagadnienie racjonalnej repartycji złota nabierze jeszcze większego znaczenia później, gdy ogólna podaż tego metalu ulegnie znacznemu zmniejszeniu. Należy przypuszczać, że rozumna współpraca pozwoli w przyszłości na dokonanie repartycji złota z uwzględnieniem rzeczywistych interesów wszystkich krajów.

Przewidywany rozwój podaży i popytu na złoto, oraz panujące tendencje w repartycji ogólnoswiatowych zapasów żółtego kruszcu, pozwalają spodziewać się niepomysłnej ewolucji w ruchu cen. Według opinii Delegacji do spraw złota istnieją jednak liczne środki, których zastosowanie może usunąć w ciągu najbliższych lat niebezpieczne konsekwencje dotychczasowego stanu rzeczy. Jednym z takich środków, którego zastosowanie skutecznie przeciwdziała silnemu niedostatkowi złota, jest powszechne zaprzestanie używania monet złotych dla celów obiegu wewnętrznego. Idąca wśląd za tem koncentracja złota w skarbcach banków centralnych poważnie ułatwiła zadanie tych instytucji i obró-

ciła złoto bezużytecznie przechowywane przez publiczność na rozszerzenie podstawy struktury kredytowej. Należy przypuszczać, że koncentracja złota monetarnego w skarbcach banków centralnych, oraz ograniczenie posługiwania się niem wyłącznie do dokonywania rozrachunków międzynarodowych, upowszechni się w przyszłości jeszcze bardziej, co zmniejszy wydatnie straty na zużyciu żółtego kruszcza i przyczyni się do intensywniejszego wykorzystania jego roli gospodarczej.

Wprowadzenie oszczędności w posługiwaniu się rezerwami kruszczowymi oraz rozmiary ich wykorzystywania zależą w dużej mierze od prawodawstwa monetarnego. Tymczasem dotychczas przepisy prawne, dotyczące rezerw kruszczowych, są nietylko wyrazem rzeczywistych potrzeb gospodarczych, ile tradycji i przyzwyczajęń. Jest faktem, że część rezerw kruszczowych, będąca odpowiednikiem minimalnego pokrycia, przewidzianego przez ustawy, uważana jest za nienaruszalną i nigdy nie jest używana dla celów polityki monetarnej; jej zadaniem jest wzbudzanie zaufania do systemu walutowego. Chociaż przepisy obowiązujące w niektórych państwach przewidują możliwość posługiwania się w pewnych warunkach przez banki centralne rezerwą minimalną, to jednak przepisy te są tak ujęte, że w praktyce banki zmuszone są utrzymywać znaczną marżę ponad pokrycie minimalne dla dokonywania operacji bieżących. Z powyższych względów wydaje się rzeczą pewną, że możnaby osiągnąć znaczną i pożyteczną oszczędność, zmniejszając we wszystkich krajach wysokość minimalnego pokrycia złotem.

Ponieważ wysokość minimalnego pokrycia kruszczowego posiada charakter w pewnym stopniu umowny, przeto jej samodzielne obniżenie przez jeden z banków mogłoby zachwiać zaufaniem do niego. Zmniejszenie obowiązującego dotychczas minimum pokrycia może być dokonane jedynie na podstawie porozumienia międzynarodowego, którego skutecznienie leży w zupełności w granicach możliwości. Gdyby tylko 12 największych banków porozumiało się w tej sprawie, pozostałe banki centralne poszłyby za ich przykładem. W razie powszechnej zmiany przepisów ustawowych, wprowadzającej zmniejszenie pokrycia minimalnego, banki centralne mogłyby porozumieć się również w sprawie ewentualnego ogólnego zmniejszenia posiadanych rezerw kruszczowych; gdyby to nie nastąpiło, obniżka minimum legalnego pokrycia chybiłaby celu.

Można będzie również zrealizować poważne oszczędności w posługiwaniu się złotem przez rozpowszechnienie użycia czeków, przelewów i innych udogodnień, jakich dostarczają banki i biura pocztowe, a także przez ulepszenie mechanizmu izb rozrachunkowych.

Poza tem może okazać się bardzo pożytecznym zastąpienie w wielu krajach drobnych banknotów przez monety zdawkowe; w ten sposób można będzie zmniejszyć obieg pieniężny, wymagający pokrycia złotem.

Stosując powyżej proponowane środki trzeba będzie baczyć, aby nie wykroczyć poza granicę rzeczywistych potrzeb i nie rozszerzyć nadmiernie przy pomocy zaoszczędzonego złota struktury kredytowej.

Londyński rynek złota i dewiz.

Londyn jest jedynym wolnym rynkiem złota, dostarczanego prawie wyłącznie z kopalni południowoafrykańskich. W dostarczaniu tego kruszcza od producentów na rynek londyński pośredniczą trzy instytucje bankowe: Bank Południowej Afryki, Bank Angielski i dom bankowy Rotszylda, przyczem nie zdobywają one bynajmniej prawa własności do tego kruszcza. O ile warunki atmosferyczne nie opóźnią dostawy, to Bank Angielski otrzymuje co poniedziałek przesłane przez Bank Południowej Afryki złoto w małych skrzynkach, zawierających po dwie sztaby 400-uncjowe. Tegoż dnia sprawdza się w Bullion Office Banku Angielskiego zawartość każdej skrzynki oraz wagę każdej sztaby i jej próbę, przyczem tych czynności dokonywa bank bezpłatnie. Sprawdzona ilość złota pozostaje do dnia następnego w skarbcu bankowym.

Nazajutrz, t. j. we wtorek zbierają się około godziny 11-ej rano w domu bankowym Rotszylda, który stara się w imieniu producentów uzyskać jak najlepszą cenę, bullion-brokerzy i na podstawie otrzymanych zleceń ustalają rynkową cenę złota. Zapotrzebowanie może się ujawnić ze strony arbitrażerów oraz banków centralnych, działających zawsze w myśl współpracy banków biletowych za pośrednictwem Banku Angielskiego. O rozdziale złota, dokonanym tego dnia pomiędzy kupujących, dowiaduje się publiczność nazajutrz z dzienników (*The Times — Money market*). Są tam wyszczególnione kraje,

którym ze względu na korzystny kurs ich dewizy wysłano złoto, wreszcie częstokroć występuje nieznanym kupiec — „unknown buyer”, którym może być zarówno Bank Angielski, jak również kupujący za jego pośrednictwem którykolwiek z banków biletowych. O ile zatem w pierwszym wypadku opinia już w środę jest poinformowana, do którego kraju odpłynęło złoto, to natomiast zakupy banków biletowych utrzymywane są w tajemnicy. Oczywiście zakupy, dokonywane przez Bank Angielski czy to na rachunek własny, czy też na rachunek banków biletowych, skutecznia broker a w tych warunkach zachowana jest zupełna niezależność rynku od Banku Angielskiego.

O ile część złota nie zostanie sprzedana po korzystnej na wolnym rynku cenie we wtorek i w przeciągu najbliższych kilku dni, wówczas nabywcą jego staje się Bank Angielski. Złoto, zakupione przez Bank Angielski na rachunek banków biletowych, księgowane jest według wagi i wartości kupna oraz przechowywane w skarbcu oddzielnie.

W myśl ustawy z 1925 roku Bank Angielski obowiązany jest do sprzedaży złota w siedzibie głównej każdemu, kto tego zażąda, po cenie 77 sh. 10½ d. za uncję standard, t. j. za uncję złota 0.91667 próby, ale wyłącznie w sztabach, zawierających w przybliżeniu 400 uncyj czystego złota. Z drugiej strony Bank obowiązany jest kupować zaofiarowane złoto po cenie 77 sh. 9 d. za uncję standard. Ponieważ przedmiotem handlu jest złoto czyste, za które przyjmuje się złoto co najmniej 0.9950 próby, przeto uncję tego złota kupuje bank po cenie 84 sh. 10 d., co odpowiada 77 sh. 9 d. za uncję standard, sprzedaje natomiast po cenie 84 sh. 11½ d., co odpowiada 77 sh. 10½ d. za uncję standard. Poniżej 84 sh. 10 d. nikt na rynku złota nie sprzeda, bo je sprzeda po tej cenie bankowi, a znów powyżej 84 sh. 11½ d. nikt go nie kupi, bo po tej cenie nabędzie je w banku.

Bank Angielski zakupuje tylko takie złoto, które odpowiada jego warunkom. Znajomość tych warunków jest dlatego ważna, że instytucja ta kontroluje cały handel tym kruszcem. Przedewszystkiem więc winno być ono przetopione w jednej z czterech rafinerii: Rand Refinery Ltd., Południowa Afryka, N. M. Rotszyl & Son, Londyn, Johnson & Matthey & Co. Ltd. oraz Johnson Sons, Londyn. Sztaby, dostarczane przez tych rafinerów i opatrzone ich stemplem, ważą w przybliżeniu 400 uncyj brutto i posiadają próbę co najmniej 0.9950. Przyjmowane są ponadto sztaby rafinowane i kwalifikowane w Stanach Zjednoczonych, o ile zostanie dołączona gwarancja, że w razie potrzeby przerafinowania dokona tego sprzedawca lub jego agent w Londynie.

Oprócz tego Bank Angielski wymaga, ażeby próba kruszcu dokonana była trzykrotnie i uwzględnia jedynie próbę czterech urzędów probierczych, które działają z jego ramienia, mianowicie: Johnson Matthey & Co. Ltd., Johnson & Sons Assayers Ltd., Daniel C. Griffith & Co., F. Claudet Ltd. Złoto, którego próba dokonywana była przez powyższe urzędy probiercze, poznaje się po tem, że każda sztaba posiada dwie litery i liczbę do tysiąca. Każdej sztabie odpowiada biała karta papieru, na której widnieją te same dwie litery i numer sztaby, drukowany napis czarnymi literami „Gold Treble”, próba, wypisana czarnym atramentem i nazwa urzędu probierczego, wyciśnięta pieczęcią.

Stawiając takie wymagania przy kupnie złota, bank jest uprzywilejowany przy jego sprzedaży pod tym względem, że kupujący nie ma prawa domagać się pewnego gatunku sztab i mogą być one albo standard albo czyste, przyczem próba tych ostatnich nigdy nie jest niższa od 0.9950.

Co się tyczy transakcyj dewizowych, to od 1820 do 1920 roku były one zawierane normalnie na giełdzie. W tym celu zebrania odbywały się dwa razy w tygodniu i trwały zazwyczaj około godziny. Po wojnie ilość transakcyj walutowych na giełdzie poczęła się zmniejszać, aż w r. 1920 ustąpiły one zupełnie miejsca transakcjom, dokonywanym przez brokerów drogą telefoniczną. Telefonicznie również poczęto zawierać transakcje z kontynentem.

Rynek dewizowy stanowi około 120 banków i 40 do 50 brokerów. Banki dokonywają czynności walutowych na rachunek własny lub komisowo. Broker jest pośrednikiem, który zbiera zlecenia kupna i sprzedaży, i na ich podstawie ustala kurs dewizy. Kurs ten komunikuje on bankowi kupującemu oraz sprzedającemu dewizę. Za czynności swe uzyskuje broker prowizję, według ustalonej skali, która zmienia się od 1/16 do 1/100, zależnie od dewizy i wysokości transakcji. Prowizja obciąża po połowie sprzedawcę i nabywcę. Broker nie skupuje na własny rachunek dewiz. Niektórzy z nich specjalizują się tylko w pewnych dewizach.

Londyński rynek dewizowy jest rynkiem absolutnie wolnym: niema jakiegokolwiek kontroli urzędowej, niema ceduły urzędowej, niema wreszcie żadnych opłat lub podatków od zawieranych transakcyj. Istnieje tylko komitet, do którego należą przedstawiciele banków dewizowych, oprócz Banku Angielskiego. Komitet ma do pewnego stopnia ogólny nadzór nad czynnościami dewizowymi. Poza

tem do r. 1929 istniało stowarzyszenie brokerów, pośredniczących w czynnościach dewizowych. Zadaniem tego towarzystwa było ustalanie jednolitej prowizji, lecz ponieważ nie zdołało ono zogniskować wszystkich brokerów, przeto zostało rozwiązane.

Obroty dewizowe zwiększyły się ogromnie po wojnie, chociaż trudno jest dokładnie ustalić ich wysokość. Prasa (The Times) ogłasza obecnie kursy około 40 krajów, podczas gdy przed wojną tylko 25. Zwiększyła się obecnie ilość przekazów telegraficznych, podczas gdy przed wojną obroty dokonywane były przeważnie weksłami i czekami.

Notowania uzyskiwane są z różnych źródeł i dają obraz zawieranych transakcyj. Niektóre z nich podają kurs kupna i sprzedaży transakcji zawartej, niektóre zaś pośredni kurs, wreszcie inne przeciętny dzienny kurs. Bank Angielski podaje kursy miesięczne, jako średnią dziennych kursów pośrednich.

Protesty weksli¹⁾.

		Suma weksli wystawionych w milj. zł.	Ogólna liczba weksli zapro- testowanych	Suma weksli zaprotestowa- nych w milj. zł.	Przeciętna su- ma wekslu za- protestowane- go w złotych
Lipiec	1928 r. . .	905,9	232.743	48,4	208
Sierpień	" . .	917,5	231.546	45,9	198
Wrzesień	" . .	849,8	240.903	51,5	214
Październik	" . .	1.067,5	278.798	61,6	221
Listopad	" . .	1.010,6	276.480	62,9	227
Grudzień	" . .	902,9	317.979	69,1	217
Styczeń	1929 r. . .	977,9	361.844	78,4	217
Luty	" . .	813,3	395.490	84,2	213
Marzec	" . .	1.091,9	446.731	94,3	210
Kwiecień	" . .	963,4	460.215	101,8	221
Maj	" . .	1.077,6	481.788	105,6	219
Czerwiec	" . .	941,1	462.639	100,2	216
Lipiec	" . .	1.014,7	512.961	118,9	232
Sierpień	" . .	938,6	461.665	99,9	216
Wrzesień	" . .	1.040,3	452.722	105,2	232
Październik	" . .	905,7	502.796	117,8	234
Listopad	" . .	1.007,4	477.238	117,9	247
Grudzień	" . .	912,6	528.430	130,7	247
Styczeń	1930 r. . .	944,7	495.157	121,1	245
Luty	" . .	886,5	453.298	112,1	247
Marzec	" . .	982,5	529.128	131,3	248
Kwiecień	" . .	845,7	491.930	122,8	250
Maj	" . .	855,0	514.161	124,5	242
Czerwiec	" . .	783,6	471.347	112,0	238
Lipiec	" . .	901,6	460.774	108,5	235
Sierpień	" . .	795,9	391.599	92,4	236
Wrzesień	" . .	892,5	416.926	102,4	246
Październik	" . .	881,4	448.984	114,9	256

Zestawienie powyższe obejmuje dane od lipca 1928 r., ponieważ statystyka protestów została rozpoczęta przez G. U. St. dopiero w drugim półroczu 1928 r.

Oslabienie aktywności życia gospodarczego, jak wiadomo, dało się zauważyć już na jesieni 1928 r., ulegając w następnych miesiącach spotęgowaniu, wobec wyjątkowo ostrej zimy i związanych z nią trudności pocztowych i komunikacyjnych. Wraz z osłabieniem obrotów przy jednoczesnej akcji ze strony związków niektórych gałęzi przemysłu w kierunku ograniczenia terminu kredytów w miesiącach zimowych zmniejszyła się również suma weksli wystawionych, a jednocześnie nastąpił znaczny wzrost protestów, których ogólna suma z 62,9 milionów zł. w listopadzie wzrosła w lutym do 84,2 miliona zł. W marcu 1929 r. skutki klęski żywiołowej ujawniły się w całej pełni. Suma weksli wystawionych wzrosła w porównaniu z poprzednim miesiącem o 278,6 milionów zł., osiągając poziom, nie-

¹⁾ Źródło: „Konjunktura Gospodarcza“ i „Wiadomości Statystyczne“.

notowany ani przedtem, ani potem. Wzrost ten znajdował częściowo usprawiedliwienie w ożywieniu obrotów w marcu po długim okresie zastoju, przede wszystkim jednak wywołany został zwiększoną ilością weksli prolongacyjnych. Jednocześnie zwiększyła się suma weksli zaprotestowanych. W sierpniu 1929 r., po stałym, z wyjątkiem czerwca, pogorszeniu się, wypłacalność, na skutek sezonowego ożywienia oraz rozpoczętej realizacji zbiorów, uległa przejściowej poprawie i suma weksli zaprotestowanych skurczyła się do 99,9 milionów zł., wobec 118,9 milionów złotych w lipcu. W następnych jednak miesiącach protesty znowu wzrastały, osiągając w grudniu nienotowaną dotąd wysokość 130,7 milionów zł. Suma weksli wystawionych do końca 1929 r. utrzymywała się na wysokim poziomie, wahając się w poszczególnych miesiącach pomiędzy 905,7 milionów zł., a 1077,6 milionów zł.

W 1930 r., wobec depresji życia gospodarczego Polski i coraz ostrożniejszej polityki kredytowej, suma weksli wystawionych była ogólnie nieco niższa, niż w roku poprzednim, wykazując jednocześnie naogół mniejsze wahania z miesiąca na miesiąc, niż w 1928 r. Suma weksli protestowanych po osiągnięciu w marcu r. b. najwyższego poziomu (131,3 milj. zł.), z wyjątkiem maja, wykazywała tendencję zniżkową, dochodząc w sierpniu do 92,4 milionów zł. Zaburzenia w obrocie pieniężnym i kredytowym, jakie się ujawniły we wrześniu i październiku, pociągnęły za sobą pogorszenie się wypłacalności tak, że w październiku suma weksli zaprotestowanych była już o 24% wyższa od poziomu sierpniowego.

Stopa procentowa Banku Polskiego oraz przeciętne odsetki pobierane i płacone w bankach kredytu krótkoterminowego.

Rok i miesiąc	Bank Polski		Odsetki pobierane		Odsetki płacone od wkładów			Odsetki pobierane		Odsetki płacone od wkładów		
	Stopa procentowa ¹⁾											
	od dyskonta weksli, warrantów i pap. wart.	od pożyczek terminowych i na otw. rachunku	przy dyskontie weksli ²⁾	od otwartego kredytu	czekowych	terminowych		przy dyskontie weksli	od otwartego kredytu	czekowych	terminowych	
						od 14 dni do 3 mies.	ponad 3 mies.				od 14 dni do 3 mies.	ponad 3 mies.
od operacji w złotych								od operacji w walutach obcych				
1928 VI	8	9	11,35	11,56	5,60	7,02	8,24	10,71	11,08	4,02	5,39	6,67
„ XII	8	9	11,32	11,58	5,78	7,28	8,58	10,60	11,15	4,45	5,73	7,18
1929 III	8	9	11,44	11,66	5,78	7,17	8,36	11,47	11,26	4,41	5,98	7,13
„ VI	9	10	12,44	12,59	6,20	7,74	8,84	12,31	12,15	4,69	6,39	7,65
„ IX	9	10	12,49	12,59	6,22	7,84	9,08	12,30	12,13	4,68	6,71	7,86
„ XII	8½	9½	12,49	12,67	6,16	7,77	9,02	12,43	12,26	4,47	6,54	7,72
1930 I	8	9	12,72	12,86	6,20	7,97	8,72	12,56	12,74	4,70	6,89	8,08
„ II	8	9	12,46	12,60	6,15	7,79	8,61	12,30	12,49	4,65	6,74	7,96
„ III	7	8	12,12	11,99	5,92	7,66	8,47	11,83	11,89	4,40	6,50	7,52
„ IV	7	8	11,84	11,97	5,91	7,63	8,22	11,69	11,87	4,23	6,32	7,28
„ V	7	8	11,71	11,93	5,85	7,48	8,15	11,29	11,84	4,13	6,32	7,37
„ VI	6½	7½	11,73	11,92	5,84	7,48	8,04	11,35	11,82	4,18	6,34	7,19
„ VII	6½	7½	11,18	11,28	5,58	7,06	7,68	10,69	11,38	4,39	6,14	6,80
„ VIII	6½	7½	10,81	11,02	5,48	6,96	7,68	10,54	10,97	3,71	5,94	6,77
„ IX	6½	7½	10,73	10,91	5,44	6,86	7,68	10,46	10,88	3,72	5,80	6,64
„ X	7½	8½	10,71	10,92	5,45	6,95	7,76	10,55	10,88	3,68	5,88	6,60
„ XI	7½	8½	10,76	10,92	5,45	6,97	7,74	10,55	10,88	3,66	5,93	6,59

UWAGI: a) Liczby za lata 1928 i 29 obejmują dane na koniec miesiąca i odnoszą się do wszystkich banków czynnych wraz z oddziałami banków zagranicznych, natomiast od stycznia 1930 r. obliczano przeciętne odsetki pobierane w ciągu miesiąca jedynie odnośnie do banków krajowych.

b) Na zasadzie rozporządzeń Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości o lichwie pieniężnej najwyższe dozwolone odsetki wynosiły: do dnia 15. XII. 1927 — 13%, od dnia 15. XII. 1927 r. do 25. IV. 1929 — 12%, od dnia 25. IV. 1929 r. do 11. II. 1930 r. — 13%, od dnia 11. II. 1930 r. — 12%.

¹⁾ przy końcu miesiąca.

²⁾ które mogą być redyskontowane w Banku Polskim.

Źródło: „Wiadomości statystyczne“ Nr. 24 z dnia 20. XII. 1930 r.

SKOROWIDZ

Wiadomości Banku Polskiego z 1930 r.

(z pominięciem „Ruchu służbowego“).

	Data	Nr.	Str.
A.			
Adresy			
—, zmiana adresu Reichsbanku w Berlinie	15.XI	21	197
Arkusze płatnicze			
—, sporządzanie dla każdej podaży wekslowej na oddzielnym blankiecie	15.III	5	54
B.			
Bilety bankowe			
10-złotowe; ograniczanie wydawania	15.IV	17	72
— 50-, 20- i 10-złotowe; ostrzejsze sortowanie	30.IV	8	81
—, prawidłowe sortowanie przez urzędy pocztowe.	15.II	3	36
— wycofane z obiegu; kierowanie klientów do Ministerstwa Skarbu w sprawie wymiany	15.I	1	2
— wycofane z obiegu; zaprzestanie kierowania klientów do Ministerstwa Skarbu celem wymiany	31.I	2	17
—, zwrot wzorów	31.III	6	66
Bilety państwowe			
—, prawidłowe sortowanie przez urzędy pocztowe.	15.II	3	36
—, zwrot wzorów	31.III	6	66
Bilon			
nadsyłany przez Mennicę Państwową; dokładne opróżnianie worków	15.IV	7	71
— przyjęty od klientów; napełnianie torebek i tworzenie rulonów	15.II	3	36
Blankiety wekslowe			
—, poprawianie wydrukowanej trzeciej cyfry roku.	15.II	3	36

C.

Czasopisma			
—, zmiana tytułu tygodnika „Przemysł i Handel“ na „Polska Gospodarcza“	15.I	1	1

Czeki

—, nieprzyjmowanie do inkasa przed dniem, oznaczonym na nich jako data wystawienia	31.VII	14	135
—, płatne zagranicą; zakaz nabywania od kantorów wymiany.	15.X	19	179
— zagraniczne; sprzedaż urzędowi państwowym bez żądania pozwolenia Ministerstwa Skarbu	15.IV	7	71
— zagraniczne indosowane; wysyłka listami poleconymi, nieubezpieczonymi	31.V	10	103
— zagraniczne; ściśle przestrzeganie przepisów przy skupie od podawców nieakredytowanych	15.XII	23	215
— żyrowe; niehonorowanie wypełnionych pismem maszynowym	15.VII	13	123
— żyrowe białe gotówkowe; wypisywanie kwot perforatorem	15.I	1	3

D.

Dokumenty inkasowe

domicylowane u adresata; zaznaczanie przy kwotach w zawiadomieniach o płatności weksli imienia i nazwiska akceptanta (wystawcy)	30.VIII	16	156
— krajowe; zaliczanie brakującej opłaty stempowej na r-ku kosztów handlowych	30.VIII	16	155
—, nieprzyjmowanie czeków przed dniem, oznaczonym na nich jako data wystawienia	31.VII	14	135
— niezapłacone; zwracanie bezwarunkowo przy liście inkasowej „B“	28.II	4	45
—, odsyłane do Polskiej Kasy Rządowej w Gdańsku; prawidłowe indosowanie	29.XI	22	209
—, płatne w „Kartuzach-Berezie“; nieprzyjmowanie do inkasa	31.V	10	103
—, wystawione w złotych w złocie; nieprzyjmowanie do inkasa	31.V	10	101
—, z zaznaczonym na nich adresem płatnika „Skrytka pocztowa Nr...“; nieprzyjmowanie do inkasa	30.VI	12	119

	Data	Nr.	Str.
Dom dla kuracjusów w Inowrocławiu	15.VII	13	124
Domicyl			
—, zaznaczanie w zawiadomieniach o płatności weksli imienia i nazwiska akceptanta (wystawcy) przy kwotach weksli, domicylowanych u adresata	30.VIII	16	156
Druki			
i materiały piśmienne; nadsyłanie zapotrzebowań do 5 grudnia	29.XI	22	209
—, niepotrzebne prowadzenie kontroli w formie kartoteki	30.VI	12	120
F.			
Falsyfikaty			
banknotów 100-dolarowych z podobizną Franklina; nabywanie przy deklaracji tylko od osób znanych	15.I	1	2
— banknotów 100-dolarowych z podobizną Franklina; przyjmowanie tylko do inkasa	28.II	4	45
— gdańskich monet srebrnych 1-guldenowych	15.IX	17	161
I.			
Indosy			
na wekslach i dokumentach inkasowych odsyłanych do Polskiej Kasy Rządowej w Gdańsku; prawidłowe indosowanie	29.XI	22	209
Inkaso			
listów przewozowych; przyjmowanie tylko na Oddziały w Łucku i Równem	31.V	10	102
—, przyjmowanie banknotów 100-dolarowych z podobizną Franklina	28.II	4	45
Interwencje			
klientów zagranicznych w Oddziałach co do nieterminowego zwrotu zainkasowanych sum przez Zastępstwa	31.V	10	101
Izba Rozrachunkowa przy Oddziale w Krakowie			
—, utworzenie	31.III	6	65
K.			
Kantory wymiany			
—, zakaz nabywania czeków, płatnych zagranicą	15.X	19	179
Kartoteka			
druków i formularzy; niepotrzebne prowadzenie kontroli	30.VI	12	120
Kaucje na rzecz Banku			
—, zasady postępowania z weksłami in blanco	30.VIII	16	156

	Data	Nr.	Str.
Koperty			
dużego formatu; opatrywanie większą ilością pieczęci lakowych	31.V	10	102
Korespondenci zagraniczni			
—, zmiana adresu Reichsbanku w Berlinie	15.XI	21	197
Koszty			
porta; pokrywanie przez podawcę od weksli, zwracanych na jego żądanie przez inny Oddział przed terminem płatności	31.III	6	66
Kupony			
od papierów wartościowych; zwracanie uwagi na terminy przedawnienia przy realizacji	28.II	4	46
— od pożyczek państwowych; nieprzyjmowanie do realizacji od banków państwowych	31.III	6	66
— od pożyczek państwowych, odsyłane do Oddziału Głównego; przyjmowanie do realizacji od banków państwowych	15.VI	11	109
— przedawnione od pożyczek państwowych; objaśnianie klientów o utracie wartości	30.VI	12	119
L.			
Lichwa pieniężna			
—, rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości (12%)	15.III	5	53
—, rozporządzenie Ministrów Skarbu i Sprawiedliwości (11%)	31.VII	14	135
Listy inkasowe			
„B“ załatwione; zbyteczne zamieszczanie podpisów lub parafów przy literach „W“ lub „Z“	15.III	5	54
Listy przewozowe			
—, przyjmowanie do inkasa tylko na Oddziały w Łucku i Równem	31.V	10	102
M.			
Miejsce płatności			
i adres dłużnika „Skrzynka pocztowa Nr...“; nieprzyjmowanie weksli do dyskonta i inkasa	30.VI	12	119
Monety złote			
rublowe; zwracanie uwagi na wagę przy przedstawianiu do skupu	31.XII	24	225
O.			
Opłata pocztowa			
—, nieprzyjmowanie listów nieopłaconych, nadawanych przez władze i urzędy państwowe, mające siedzibę w tej samej miejscowości	15.VI	11	109

	Data	Nr.	Str.
Opłata stemplowa			
od pełnomocnictw; obowiązek uiszczania przez banki państwowe	15.VI	11	109
—, zaliczanie brakującej opłaty od krajowych dokumentów inkasowych na r-ku kosztów handlowych	30.VIII	16	155

P.

Papiery procentowe własne

skupione; zaznaczanie nazwiska i adresu klienta oraz daty i stempla z nazwą siedziby Oddziału	15.I	1	3
---	------	---	---

Papiery wartościowe

—, zwracanie uwagi na terminy przedawnienia kuponów przy realizacji	28.II	4	46
---	-------	---	----

Pełnomocnictwa

—, obowiązkowe uiszczanie opłaty stemplowej przez banki państwowe	15.VI	11	109
---	-------	----	-----

Perforatory

—, wypisywanie kwot na białych czekach żyrowych gotówkowych .	15.I	1	3
---	------	---	---

Pieniądze zagraniczne

—, banknoty 100-dolarowe z podobizną Franklina; nabywanie przy deklaracji tylko od osób znanych	15.I	1	2
—, banknoty 100-dolarowe z podobizną Franklina; przyjmowanie tylko do inkasa	28.II	4	45
—, fałszyfikaty gdańskich 1-guldenowych monet srebrnych	15.IX	17	161
—, sprzedaż urzędowi państwowym bez ządania przedstawiania pozwoleń Ministerstwa Skarbu	15.IV	7	71
—, zwrot wzorów banknotów . . .	31.III	6	66

Pokoje umeblowane

w gmachu Oddziału w Gdyni . .	15.VII	13	123
-------------------------------	--------	----	-----

Pożyczki państwowe

—, nieprzyjmowanie kuponów do realizacji od banków państwowych	31.III	6	66
—, niewłaściwe kierowanie klientów, przedstawiających przedawione kupony, do Dyrekcji Banku i Ministerstwa Skarbu	30.VI	12	119
—, przyjmowanie do realizacji od banków państwowych kuponów, odsyłanych do Oddziału Głównego	15.VI	11	109

Pożyczki terminowe

—, kontrola kredytów	15.XII	23	215
—, wypełnianie wykazu nominalnych wartości zastawionych papierów (f. Nr. 5)	15.VI	11	110

Prostownie pomyłek

w książkach kontowych Zastępstw	15.VI	11	110
---------------------------------	-------	----	-----

Prowizja

od inkasa listów przewozowych; zaliczanie	31.V	10	102
---	------	----	-----

Przesyłki pocztowe

—, nadawanie trzech paczek zwykłych zapomocą jednego adresu pomocniczego	31.XII	24	225
—, nieprzyjmowanie listów nieopłaconych, nadawanych przez władze i urzędy państwowe, mające siedzibę w tej samej miejscowości	15.VI	11	109
— wartościowe; opatrywanie kopert dużego formatu większą ilością pieczęci lakowych	31.V	10	102
— wartościowe; przestrzeganie środków ostrożności przy nadawaniu i odbieraniu	15.III	5	54

R.

Rachunki lorowe

zagraniczne; przyjmowanie wpłat od klientów, zamieszkających w Polsce	15.II	3	35
---	-------	---	----

S.

Spis telefonów Banku Polskiego

—, uzupełnienie	15.VI	11	110
—, „ „	30.VIII	16	155

Sprawozdania miesięczne Dyrektorów

—, niezamieszczanie spraw, nienależących do dziedziny kredytowo-pieniężnej i gospodarczej	15.I	1	2
---	------	---	---

Sprostowanie

N-ru kuponu od 10% poz. kolejowej ser. I	15.III	5	55
— numeru na kopercie f. Nr. 127	15.IX	17	161
— w Instrukcji Służb. cz. VII str. 30.	31.V	10	103

Statut Banku Polskiego

—, zmiana art. 56	15.X	19	179
-----------------------------	------	----	-----

Stopa dyskontowa

zagranicznych banków; zaprzestanie zawiadamiania Oddziałów o zmianie	31.III	6	65
--	--------	---	----

Stopa dyskontowa

w poszczególnych państwach . .	15.I	1	4
„ „	31.I	2	17
„ „	15.II	3	37
„ „	15.III	5	64
„ „	31.III	6	66
„ „	15.IV	7	72
„ „	30.IV	8	81
„ „	15.V	9	99
„ „	31.V	10	103
„ „	15.VI	11	111
„ „	15.VII	13	134
„ „	31.VII	14	136
„ „	14.VIII	15	143
„ „	30.VIII	16	157
„ „	15.IX	17	161
„ „	15.X	19	188
„ „	15.XI	21	197
„ „	29.XI	22	210
„ „	31.XII	24	225

	Data	Nr.	Str.
U.			
Ubezpieczenie walorów			
—, wysyłka indosowanych czeków zagranicznych listami poleconemi, nieubezpieczonemi	31.V	10	103
Urzędy państwowe			
—, sprzedaż pieniędzy i czeków zagranicznych bez żądania przedstawiania pozwolenia Ministerstwa Skarbu	15.IV	7	71
Urzędy pocztowe			
—, prawidłowe sortowanie biletów bankowych i państwowych. .	15.II	3	36
W.			
Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Polskiego			
—, sprawozdanie	15.I	1	1
	15.II	3	33
Weksle			
—, domicylowane u adresata; zaznaczenie w zawiadomieniach o płatności przy kwotach imienia i nazwiska akceptanta (wystawcy). . .	30.VIII	16	156
— in blanco; zasady postępowania —, odsyłane do Polskiej Kasy Rządowej w Gdańsku; prawidłowe indosowanie	30.VIII	16	156
—, płatne w „Kartuzach — Berezie“; nieprzyjmowanie do dyskonta —, pokrywanie przez podawcę kosztów porta od weksli, zwracanych na jego żądanie przed terminem płatności	29.XI	22	209
—, poprawianie trzeciej cyfry roku, wydrukowanej na blankietach —, sporządzanie arkusza płatniczego dla każdej podaży weksłowej na oddzielnym blankiecie . .	31.V	10	103
—, wystawione w złotych w złocie; nieprzyjmowanie do dyskonta	31.III	6	66
	15.II	3	36
	15.III	5	54
	31.V	10	101

	Data	Nr.	Str.
Weksle (ciąg dalszy)			
— z zaznaczeniem na nich adresem dłużnika „Skrytka pocztowa Nr...“; nieprzyjmowanie do dyskonta	30.VI	12	119
Worki			
—, dokładne opróżnianie z bilonu, nadsyłanego przez Mennicę Państwową	15.IV	7	71
Wykazy			
— nominalnych wartości zastawionych papierów (f. Nr. 5); prawidłowe wypełnianie	15.VI	11	110
Wysyłka			
czeków zagranicznych, indosowanych listami poleconemi, nieubezpieczonemi	31.V	10	103
Z.			
Zastępstwa			
—, prostowanie błędnie wpisanych pozycji w książce kontowej . . .	15.VI	11	110
— w Krynicy i Zakopanem; obrót przekazowy	15.II	3	37
—, zwracanie się klientów zagranicznych do Oddziałów o interwencję w Zastępstwach Banku co do nieterminowego zwrotu zainkasowanych sum	31.V	10	101
Zmiany służbowe			
—, dokładne wypełnianie zawiadomień (f. Nr. 248)	15.III	5	53
Ż.			
Żyro			
—, niehonorowanie czeków, wypełnionych pismem maszynowym . .	15.VII	13	123
—, wypisywanie kwot na czekach białych, gotówkowych perforatorem	15.I	1	3

ARTYKUŁY BIURA EKONOMICZNEGO

oraz

TABELE STATYSTYCZNE.

	Data	Nr.	Str.
Bank Gospodarstwa Krajowego . . .	31.VII	14	136
Banki Akcyjne	15.V	9	100
Bilans łączny banków akcyjnych i większych domów bankowych . .	15.IX	17	172
Bilanse krajowych spółek akcyjnych.	15.XI	21	206
Dług państwa w bankach emisyjnych w końcu r. 1929.	28.II	4	52
Dokumenty inkasowe przyjęte i zain- kasowane w r. 1929.	15.I	1	12
Dokumenty inkasowe przyjęte i zain- kasowane od 1 stycznia do 30 czerwca 1930 r.	14.VIII	15	154
Domy bankowe i kantory wymiany .	15.XII	23	224
Działalność Państwowego Banku Rol- nego w roku 1929.	31.III	6	67
Handel zagraniczny w latach 1926—1929	30.IV	8	83
Kredyty krótkoterminowe.	31.V	10	107
Kredyty krótkoterminowe.	31.VII	14	139
Londyński rynek złota i dewiz . . .	31.XII	24	229
Międzynarodowy kryzys gospodarczy	29.XI	22	210
Nowe pożyczki hipoteczne w listach zastawnych	28.II	4	52
Obroty na giełdzie pieniężnej w War- szawie w 1929 r.	15.II	3	44
Obroty papierami wartościowymi z zagranicą	15.IX	17	172
Obroty w Zastępstwach Banku Pol- skiego w latach od 1924 do 1929.	31.I	2	32
Obrót bezgotówkowy	15.I	1	5
Obrót pożyczkami w zakładach zasta- wniczych	29.XI	22	214
Pocztowa Kasa Oszczędności na pod- stawie sprawozdania z działalności za 1929 r.	28.II	4	46
Położenie gospodarcze Polski	15.III	5	62
Położenie gospodarcze Polski			
w grudniu 1929 r.	15.I	1	5
w styczniu 1930 r.	15.II	3	38
w lutym 1930 r.	15.III	5	55
w marcu 1930 r.	15.IV	7	73
w kwietniu 1930 r.	15.V	9	89
w maju 1930 r.	15.VI	11	112
w czerwcu 1930 r.	15.VII	13	124
w lipcu 1930 r.	14.VIII	15	143
w sierpniu 1930 r.	15.IX	17	161
we wrześniu 1930 r.	15.X	19	179
w październiku 1930 r.	15.XI	21	197
w listopadzie 1930 r.	15.XII	23	216

	Data	Nr.	Str.
Porównanie bilansów banków emisyj- nych Europy z początkiem 1930 r.	31.I	2	17
Pożyczki niektórych państw na gieł- dzie w Nowym Jorku	15.VII	13	132
Protesty weksli.	31.XII	24	231
Rachunek Zastępstw (obróć gotówko- wy) za r. 1929.	15.I	1	13
Raport specjalnej delegacji do spraw złota Komitetu Finansowego Ligi Narodów	31.XII	24	226
Rezerwy kruszcowo-walutowe 25 ban- ków emisyjnych Europy i Stanów Zjednoczonych	15.II	3	44
Rok skarbowy 1929/30	15.V	9	98
Rozwój i działalność Banku Rozra- chunków Międzynarodowych . . .	30.IX	18	176
Rywalizacja o złoto.	30.VIII	16	157
Spółdzielczość w Polsce w r. 1928. .	31.X	20	189
Stan i ruch krajowych spółek akcyj- nych	15.VII	13	133
Stan obiegu listów zastawnych i obli- gacji w Polsce	31.V	10	108
Statut Banku Rozrachunków Między- narodowych	28.II	4	46
Stopa dyskontowa			
w poszczególnych państwach . . .	15.I	1	4
" " " " " "	31.I	2	17
" " " " " "	15.II	3	37
" " " " " "	15.III	5	64
" " " " " "	31.III	6	66
" " " " " "	15.IV	7	72
" " " " " "	30.IV	8	81
" " " " " "	15.V	9	99
" " " " " "	31.V	10	103
" " " " " "	15.VI	11	111
" " " " " "	15.VII	13	134
" " " " " "	31.VII	14	136
" " " " " "	14.VIII	15	143
" " " " " "	30.VIII	16	157
" " " " " "	15.IX	17	161
" " " " " "	15.X	19	188
" " " " " "	15.XI	21	197
" " " " " "	29.XI	22	210
" " " " " "	31.XII	24	225
Stopa procentowa Banku Polskiego oraz przeciętne odsetki, pobierane i płacone w bankach kredytu krót- koterminowego	31.XII	24	232

	Data	Nr.	Str.
Suma ubezpieczenia w zakładach krajowych i zagranicznych, działających na obszarze Państwa Polskiego	15.IV	7	80
Sytuacja banków emisyjnych w końcu roku 1929	31.I	2	21
Sytuacja banków w 1929 r.	30.IX	18	173
Średnioterminowy kredyt rolny w Stanach Zjednoczonych	31.X	20	193
Ubezpieczenia. Składki przypisane i zainkasowane przez działające w Polsce zakłady ubezpieczeń . .	15.IV	7	80
Upadłości ogłoszone	15.IV	7	72
Upadłości ogłoszone	15.IX	17	171
Weksle miejscowe zdyskontowane i zainkasowane w r. 1929	15.I	1	10
Weksle zamiejscowe nadesłane i zainkasowane w r. 1929	15.I	1	11
Wkłady w instytucjach kredytowych.	31.V	10	107
Wkłady w instytucjach kredytowych.	31.VII	14	139
Wskaźniki cen surowców międzynarodowych	15.X	19	187
Wykaz obrotów w Zastępstwach za rok 1929	31.I	2	22
Zagadnienie „taniego pieniądza“ we Francji	30.VI	12	120
Zakłady zastawnicze	29.XI	22	213

	Data	Nr.	Str.
Zestawienie ilości sztuk weksli miejscowych i zamiejscowych podług wysokości kwoty, podanych do dyskonta, zdyskontowanych i odrzuconych od 1 stycznia do 31 grudnia 1929 r.	31.I	2	31
Zestawienie ilości sztuk weksli miejscowych i zamiejscowych podług wysokości kwoty, podanych do dyskonta, zdyskontowanych i odrzuconych od 1 stycznia do 30 czerwca 1930 r.	31.VII	14	140
Zestawienie kredytów, otrzymanych od zagranicy, według stanu z dn. 30 czerwca w latach 1928 — 1930	15.XI	21	208
Zestawienie należności banków zagranicą według stanu z dn. 30 czerwca w latach 1928 — 1930	15.XI	21	208
Zestawienie zdyskontowanych weksli w I-em półroczu 1930 r.	31.VII	14	142
Zniżka cen na rynkach światowych .	30.IV	8	81
Zniżka ceny kredytu na rynkach międzynarodowych	31.V	10	103
Zniżka oficjalnych stóp dyskontowych na międzynarodowych rynkach pieniężnych.	28.II	4	49

Antykryzysowa
Wiosna 19.11.8
-4502